1852. N°. 87.

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

DINGSDAG, 7 SEPTEMBER.

Deze Courant komt driemaal in de week uit en wel DINGSDAGS, DONDERDAGS en ZATURDAGS; dezelve kost in het 1/4 jaar *f* 1-60, buiten Assen vrachtvrij *f* 1-75; de advertentiën van 1—5 regels *f* 1-00 en voor iederen regel meer 15 cent bij elke plaatsing, behalve 35 cent zegelregt. — Boekaankondigingen 20 pct. rabat. — NB. Advertentien voor de 1e bladz. kunnen Maandags, Woensdags en Vrijdags uiterlijk tot 6, die voor de 4e blz. tot 10 ure 's avonds aangenomen worden.

Afkondiging van het Reglement op het beheer van Wegen en Waterlossingen in de Provincie Drenthe. (Vervolg van het vorig no.)

Art. 23. Van elke schouw zal door den Burgemeester en Wethouder, die haar uitgeoefend hebben, een verbaal worden opgemaakt, inhoudende de voorwerpen, welke zijn geschouwd, en den staat, waarin zij zich bevinden, de bekeuringen, welke hebben plaats gehad, en de gestelde termijnen, binnen welke in de gebreken zal moeten worden voorzien, of de aangegevene verbeteringen moeten zijn daargesteld. Afschrift van dit verbaal zal, binnen 8 dagen na den dag, waarop de schouw is uitgeoefend, aan Gedeputeerde Staten worden ingezonden.

Daarenboven zal elke overtreding worden geconstateerd door een proces-verbaal, hetwelk door den Burgemeester en Wethouder, met de schouw belast, zal worden opgemaakt, en waarin de artikelen van dit reglement, welke zijn overtreden, en de tijd, binnen welken in de bevondene gebreken moet worden voorzien, zijn uitgedrukt.

Dit proces-verbaal zal door het Gemeentebestuur aan het openbaar Ministerie worden gezonden, ten einde er het vereischte gevolg aan worde gegeven. Afschrift daarvan zal, binnen acht dagen na den dag der schouw, aan den eigenaar of aan dien, die met de zorg voor het onderhoud van het bekeurde voorwerp is belast, door den Gemeente-veldwachter of politiebode worden beteekend, en aan zijne woonstede gelaten.

Wanneer bij de schouw gebreken zijn geconstateerd, zullen Burgemeester en één der Wethouders, nadat de termijn tot herstel der gebreken zal zijn verloopen, eene overschouw over de bij de eerste schouw gebrekkig bevondene voorwerpen doen en, bij bevinding, dat in de gebreken niet is voorzien, andermaal tegen de onderhoudpligtigen proces-verbaal opmaken en tevens het gebrekkig bevondene, ten koste der onderhoudpligtigen, dadelijk doen herstellen.

Dit proces-verbaal, hetwelk zal moeten inhouden de overtredene artikelen van het reglement, zal ter vervolging aan het Openbaar Ministerie worden gezonden.

Art. 24. Het blijft aan Gedeputeerde Staten steeds vrij en onverlet, om in bijzondere gevallen, daar en wanneer zulks noodig zal worden geoordeeld, het doen eener buitengewone schouw of overschouw te bevelen.

Art. 25. Jaarlijks zal, door ééne of meer Commissiën uit Gedeputeerde Staten, de staat der wegen in eenige gemeenten der provincie worden opgenomen, en een verslag van derzelver bevinding aan Gedeputeerde Staten worden overgelegd. *(Verv. hierna).*

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Assen* brengen ter kennis van het algemeen de volgende:

Wijziging van het Reglement op het scheepsveer tusschen de steden Zwolle en Assen, vastgesteld den 21 *Mei en* 4 *Julij* 1836, *goedgekeurd door Heeren Gedeputeerde Staten van Overijssel den* 4 *Augustus en door die van Drenthe den* 14 *September* 1836.

Art. 1, luidende: „Er zal iedere week van beide Steden een schip varen, namelijk van *Zwolle* op Vrijdag des nadesmiddags te een ure, van *Assen* op Woensdag 's morgens ten zes ure. De vaste legplaatsen der schepen te Zwolle en te Assen zullen door de regering worden aangewezen. En zijn de schippers verpligt op de aangewezen plaatsen en geene andere aanteleggen;" zal worden vervangen door deze bepaling: Tusschen den 15 Februarij en 15 November zal er iedere week, en tusschen den 15 November en 15 Februarij om de veertien dagen van beide steden een schip varen, namelijk van *Zwolle* op Vrijdag des nademiddags te een ure en van *Assen* op Dingsdag des voordemiddags te negen ure. De vaste legplaatsen der schepen te *Zwolle* en te *Assen* zullen door de Regering worden aangewezen. En zijn de schippers verpligt op de aangewezen plaatsen en geene andere aanteleggen.

Vastgesteld ter openbare vergadering van den Raad der Gemeente Assen van den 2 Julij 1852.

De Burgemeester (get.) H. J. OOSTING.
De Secretaris (get.) KIJMMELL.

Gezien en goedgekeurd door Gedeputeerde Staten van Drenthe, bij resolutie van den 19 Augustus 1852 No. 26.

Assen, den 16 Augustus 1852

Gedeputeerde Staten voornoemd.
De Voorzitter (get.) de VOS VAN STEENWIJK.
De Griffier (get.) W. H. HOFSTEDE.

Op welk stuk wijders is gesteld deze aanteekening:

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Assen* verklaren: 1°. dat, volgens brief van Burgemeester en Wethouders van *Zwolle* van den 24 Julij 1852 No. 1566, de Raad dier Gemeente, bij deszelfs besluit van denzelfden dag, dezelfde wijziging als de Raad van Assen heeft vastgesteld, terwijl bij brief van Burgemeester en Wethouders van *Zwolle* van den 29 Julij j.l. no. 1936 is medegedeeld, dat Heeren Gedeputeerde Staten van Overijssel die wijziging hebben goedgekeurd bij besluit van den 1 Julij te voren No. 2050/1418.

2°. dat de inhoud van het goedgekeurde stuk heden middag te twaalf ure door den Secretaris is afgelezen voor de Hoofddeur van het Gemeentehuis alhier.

ASSEN, den 26 Augustus 1852.

De Burgemeester (get.) H. J. OOSTING.
De Secretaris (get.) KIJMMELL.

ASSEN, den 30 Augustus 1852.

De Burgemeester H. J. OOSTING.
De Secretaris KIJMMELL.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Assen* brengen ter algemeene kennis, dat ter Secretarie gedurende drie maanden, ingaande 7 September eerstkomende, ter inzage zal voorliggen het stuk, bevattende de wijziging van art. 1 van het reglement op het scheepsveer tusschen Zwolle en Assen, vastgesteld door de Raden der respective Gemeenten den 2 en den 24 Junij j.l., goedgekeurd door Heeren Gedeputeerde Staten van Overijssel den 1 Julij en door die van Drenthe den 19 Augustus 1852, van welk stuk, tegen betaling der kosten, afdrukken zijn te bekomen.

ASSEN, 30 Augustus 1852.

De Burgemeester H. J. OOSTING.
De Secretaris. KIJMMELL.

NEDERLAND, 6 September.

Men verneemt, dat de gezant van Frankrijk bij het Nederl. Hof, baron d' André, ten gevolge van de verwerping door de Tweede Kamer der Staten-Generaal, van de overeenkomst wegens den nadruk, teruggeroepen is. Den 3 September heeft de Koning den baron d' André in een afscheids-gehoor ontvangen. Denzelfden middag is de heer Demalaret, tot hiertoe secretaris van legatie, als zaakgelastigde van Frankrijk bij het Ned. Hof, aan den Minister van Buitenlandsche zaken voorgesteld.

— *Men schrijft aan de Amst. Ct. uit 's Hage:*

Men heeft gezegd, dat Z. M. de Koning eerstdaags de provinciën Utrecht en Gelderland zoude bezoeken. Ik kan u verzekeren, dat daar niets van aan is, en er zelfs geen plan toe heeft bestaan.

— Z. M. heeft aan den generaal-majoor jhr. J. T. van Spengler, laatst minister van oorlog, een pensioen verleend van *f* 4000, op grond van art. 8, 11 en 43 der wet van 9 Mei 1846, gewijzigd bij die van 3 Mei 1851.

— De Minister van Binnenlandsche zaken heeft zijne voorgenomene reis in Zeeland vervolgd. Den 1sten dezer des middags ten 3 ure is Z. Exc. te Zierikzee aangekomen. Onmiddelijk werden vele vlaggen uitgestoken en liet het klokkenspel zich hooren. Des avonds werd den Minister eene serenade gebragt.

— Tusschen de Nederlandsche en Wurtembergsche Regeringen is eene overeenkomst gesloten tot wederkeerige uitlevering van boosdoeners.

— Z. K. H. de Prins van Oranje (Willem Nicolaas Alexander Frederik Karel Hendrik) trad 4 Sept. zijn 13de levensjaar in.

— Nopens den moord-aanslag op *H. Hollen* te Rutenbroek, die, zoo als de lezers zich zullen herinneren, in zijn bloed badende op zijn bed is gevonden, kunnen wij melden, dat genoemde *Hollen* is overleden, en dat door de Justitie van Meppen eene lijkschouwing is bewerkstelligd, waarvan het gevolg is geweest, dat zijn schoonzoon in arrest is genomen, als verdacht van de dader van het feit te zijn. *Veend. Ct.*

— De jagt zal 13 dezer in Overijssel en 18 dezer in Groningen geopend worden.

— De vrouw uit Bergum, die sedert het begin dezes jaars te Leeuwarden gevangen zat, onder beschuldiging van haar 11 jarig zoontje door rattenkruid te hebben vergiftigd, is, wegens gebrek aan bewijs, in de vorige week in vrijheid gesteld.

— De Minister van Binn. Zaken is 4 dezer te 's Hage teruggekeerd.

— Te Korte- en Langezwaag (Friesland) is de Predikantsplaats vacant, waaraan een inkomen van ongeveer *f* 3500 verbonden is. Deze aanzienlijke inkomsten zijn veroorzaakt door de meerdere waarde der landerijen.

— Het nieuwe reglement voor de militaire Academie te Breda is thans vastgesteld en daarin leest men; *Koninklijke Academie voor de Zee- en Landmagt*, zoodat het schijnt, dat het Instituut voor de Marine te Breda zal blijven.

— Den 1 dezer is te Utrecht in den ouderdom van bijna 72 jaren overleden de heer Dr. A. Numan, ridder van de orde van den Nederl. Leeuw, commandeur van die der eikenkroon, oud hoogleeraar-directeur van 's Rijks veeartsenijschool, en secretaris der commissie van landbouw in de provincie Utrecht. Na zich gedurende eenige jaren aan de geneeskundige praktijk te hebben toegewijd, en daarin met roem werkzaam te zijn geweest, werd *Numan* reeds spoedig na de oprigting der Veeartsenijschool te Utrecht, tot Hoogleeraar en later tevens tot Directeur dier school benoemd, en mogt hij, gedurende de 28 jaren, dat hij met het onderwijs was belast, de voldoening smaken van niet alleen den roem der school te vestigen, maar tevens de veeartsenijkunde hier te lande tot eene wetenschap te verheffen.

BUITENLAND, 6 September.

FRANKRIJK. De *Presse* heeft eene tweede waarschuwing gekregen. Alle dagbladen verkeeren onder den invloed daarvan. Men kan denken hoe loom de redactie-pen zich op het papier beweegt, als er steeds zulk een Elyseesch zwaard boven den lessenaar hangt. Het is echter opmerkelijk, hoe bedaard het publiek onder dezen politieken hongersnood verkeert - immers een dagblad, dat over de kwestien des tijds spreekt, regerings-daden beoordeelt, feiten verhaalt met aanmerkingen en toepassingen, dat was vroeger voor den Franschman, inzonderheid voor den Parijzenaar, dagelijksch brood, ja hij greep eerder naar het eerste, dan naar het laatste. Nu mag de journalistiek hem zoo den tijd niet korten en hij is er tamelijk tevreden onder. Is het oververzadiging van 1848 en 1849?

— De besturen der gemeenten, die een bezoek van den Prins-President is toegezegd, zijn uiterst mild in het aanwijzen van gelden, om die bezoeken regt feestelijk te maken. Een hunner gaf den maire de vrijheid, om het cijfer zoo hoog te stellen als hij verkoos! 21 municipale raden hebben [illegible] den President een onbegrensd crediet toegestaan.

— Het blijkt nader uit de staatkundige wenschen, door de Generale raden aan den dag gelegd, dat 40 dier raadsvergaderingen vragen, dat de oppermagt in de handen van Lodewijk Napoleon worde gelegd. Van deze 40 raden hebben er 9 het herstel van het erfelijk keizerrijk verzocht, achttien raden hebben zich bepaald, met den wensch te uiten tot bevestiging en bestendiging van de magt; 5 hebben hunne goedkeuring aan het bestuur gegeven, zonder verandering te vragen; 21 hebben het gouvernement alleen van hunne medehulp verzekerd.

Uit eene goede bron wordt gemeld, dat gedrukte petitien in al de departementen in omloop zijn, waarbij het herstel van het keizerrijk wordt verlangd.

SPANJE. Men zegt, dat Spanje Cuba als een verloren land beschouwt en met Keizer Soulouque onderhandelt, om zijne armee, bestaande uit dragonders van den dood en infanteristen, verdeeld in zefirs der bergen en zefirs der dalen (hardloopers), naar Cuba te transporteeren, dan alle negers aldaar te emanciperen, en de kolonie tegen eene jaarlijksche schatting af te staan.

ITALIE. De Fransche dagbladen deelen berigten mede van den ellendigen toestand van den Pauselijken staat. Het finantiewezen is betreurenswaardig, en het leger is alleen op het papier georganiseerd. Er bestaat geene mogelijkheid, om dien Staat aan zich zelven over te laten.

— Uit Messina schrijft men van den 22 Aug.: „Den 20. Aug. is een uitbarsting van den Etna begonnen, welke zich op meer dan eene plaats van den vuurspuwenden berg heeft uitgebreid. Sedert 1843 heeft geene uitbarsting van den Etna plaats gehad."

ENGELAND. Uit het officieel wekelijksch verslag over den openbaren gezondheids toestand te Londen blijkt, dat in de afgeloopene week 15 personen aldaar aan de cholera zijn overleden.

— De landverhuizing uit Groot-Brittanie naar Australie, N. Amerika, O. en W. Indie neemt, volgens officiële opgaven, zoo belangrijk toe, dat naar alle waarschijnlijkheid gedurende 1852 nagenoeg 500.000 menschen het rijk zullen verlaten, om zich op verschillende punten van den aardbodem te vestigen.

— Te Dublin heeft zich eene commissie gevormd, om aldaar het volgende jaar eene groote tentoonstelling te houden. De heer Dargan, particulier, neemt alle kosten voor zich en is begonnen met *f* 250.000 in handen der commissie te stellen.

BELGIE. De berigten, uit de meeste oorden ontvangen, melden, dat het verdrag met Frankrijk over den nadruk overal hevigen tegenstand zal ontmoeten.

— Het maken van een bomvrij gebouw voor 3000 mannen en de noodige levensmiddelen in de citadel te Antwerpen is 2 dezer aanbesteed voor 1.024.000 francs.

AMERICA. De groote tentoonstelling van voortbrengselen van den grond, van de nijverheid en schoone kunsten te NewYork zal den 2 Mei 1853 geopend worden.

DUITSCHLAND. Den 31 Augustus zou de Nederlandsche gezant, baron v. Heeckeren, zich van Weenen naar Ischl begeven, om H. M. de Koningin der Nederlanden op hare terugreis tot de grenzen van Oostenrijk te begeleiden.

— Uit Lemberg wordt gemeld, dat bij het laatst gevierde feest, ter gedachtenis aan Ignatius van Loyola, de herstelling der Jezuiten in hunne vroegere regten is afgekondigd, en wel voorloopig te Lemberg, Tarnapol en Starawics. In laatstgenoemde plaats bevond zich voorheen een novicen-gesticht.

ASSEN, 7 September.

Naar wij vernemen, zijn niet alleen valsche vijfstuiverstukken alhier en in de omstreken in omloop, maar is er ook ten kantore van den Arr. Betaalmeester een valsche gulden aangeboden, terwijl ook iemand in de nabijheid dezer stad een valsch tienstuiverstuk moet hebben ontvangen. Een ieder zij op zijne hoede!

— Geesje Harms Brinks van Buinerveen (zie ons vorig no.) is 4 dezer door het Hof van éene diefstal vrijgesproken, als niet genoeg bewezen, en wegens de andere tot twee jaren correctionele gevangenisstraf veroordeeld.

— Naar men verneemt, heeft Ds. Lolcama te Westerbork het al of niet aannemen van het beroep naar Zuidlaren drie weken in bedenking gehouden.

— De Provinciale Commissien van onderwijs zullen vergaderen in Friesland 6 Oct., Drenthe 12 Oct., Overijssel 13 en Groningen 15 Oct. e.k.

— Den 8 dezer zal te Coevorden de verkiezing van een Raadslid plaats hebben, in plaats van den Heer *J. Woltersom Jr.* — De kinderziekte heeft zich te Coevorden geopenbaard bij twee kinderen, die vroeger waren gevaccineerd.

— Naar men berigt, worden de werken van de Drentsche kanaal-Maatschappij in en om Meppel thans met kracht doorgezet, de Meppeler sluis en de bruggen zijn zoover gevorderd, dat het water de werkzaamheden niet meer kan belemmeren. Weldra, hoopt men, zal de passage door Meppel weder onbelemmerd zijn.

— Men verneemt, dat 15, 16 en 18 dezer opvolgelijk 113 miliciens van het 3e en 8e reg. infanterie uit de Provincie Drenthe te Assen zullen aankomen, om den volgenden dag in het genot van onbepaald verlof te worden gesteld, terwijl 16 dezer 64 miliciens uit andere Provincien te Meppel nachtverblijf zullen houden.

— De Veend. Ct. [illegible] Woensdag avond j.l. is uit het land van den landbouwer *Lammert Boerema* te Kijl-Windeweer, ontvreemd een bruin bles merrie-paard. Gisteren ochtend werd de diefstal ontdekt en men vernam, dat er op den vorigen avond, circa 9 uur, een man te paard gallopperende door het Annerveensche-kanaal werd gezien. De dief schijnt zijn koers naar het zuiden van Drenthe genomen te hebben; want omstreeks dien tijd of iets later kwam een zoodanig man door het tolhek te Bareveld, alwaar hij den tolgaarder verschalkte. „Ik kom spoedig weerom," riep hij; „dan zal ik dubbel betalen." Daar echter is men het spoor bijster geraakt, en waren tot dusverre alle nasporingen vruchteloos. Het is te hoopen, dat deze brutale dief spoedig gevat worde.

— Het doet ons groot genoegen, te kunnen mededeelen, dat, hoewel in de door de heeren *J. Klijn* en cons. opengestelde inschrijving voor de ontworpene *Drentsche Veen- en Kanaal-Maatschappij* niet voor het *volle* maatschappelijk kapitaal is deelgenomen, de inschrijvingen toch tot zulk een aanmerkelijk bedrag zijn geklommen, dat men zich allezints mag vleijen, deze onderneming zonder vreemde hulp tot stand te zien brengen. Diegene, welke hebben ingeschreven, zijn diensvolgens opgeroepen tot het bijwonen hetzij in persoon hetzij door een gemagtigde, van eene vergadering te 's Gravenhage, in het Hotel *de oude Doelen*, op donderdag den 16 dezer, ten einde over de alsnu verder te nemene maatregelen te raadplegen. Er bestaat dus alle hoop, dat deze voor de Provincie zoo gewigtige onderneming tot stand zal komen.

— Op de jaarmarkt, den 1 dezer te Coevorden gehouden, waren aangebragt 210 runderen, 55 paarden en 80 veulens. De handel in runderen was zeer levendig; zij werden voor verhoogde prijzen verkocht, terwijl de handel in paarden gering was.

— Door de Arr. regtbank alhier zijn gisteren veroordeeld: de heer *G. Burgers*, concessionaris eener diligencedienst van Zwolle op Groningen, wegens het bespannen met slechts twee paarden van voor 9 personen

ingerigte en tevens voor vervoer van vrachtgoederen bestemde wagens zijner diligence dienst, op 23 en 30 Junij en op 9 Julij ll., tot 3 boeten van *f* 10 en eene gevangenisstraf van 14 dagen; — de heer *G. Burgers* voormeld, wegens het niet betalen aan de paarden-postmeesteresse te Meppel van 25 centimes voor ieder in die stad over de maanden Maart, April, Mei en Junij ll. door hem aangespannen paard voor zijne diligences, terwijl hij zich niet bediende van postpaarden, tot eene boete van *f* 250, half voor de paardenpostmeesteresse, half voor de administratie; — *N. v. M.*, schoenmaker te Wildervank, en *H. K.*, arbeider te Drouwenderveen, *F. L.* en *F. L. S.* te Coevorden, *J. P. S.*, visscher te Hijken, gemeente Beilen, allen wegens het visschen zonder acte en schriftelijke vergunning tot 2 boeten ieder van *f* 10 en, bij niet voldoening, tot 7 dagen gevangenisstraf; — *F. L.* te Coevorden, wegens het visschen zonder schriftelijke vergunning tot eene boete van *f* 10 en, bij niet voldoening, tot gevangenisstraf van 7 dagen; — *J. S.* en *H. H.*, boerenknechten te Dalen, wegens het vangen van visch door bedwelming, en het visschen zonder acte noch schriftelijke vergunning, ieder tot 3 boeten, 2 van *f* 10 en een van *f* 20, en bij niet voldoening tot 14 dagen gevangenisstraf; — *H. F.*, winkelier te Wijster, gemeente Beilen, wegens het vangen van visch door bedwelming tot eene boete van *f* 20 en bij niet voldoening tot 14 dagen gevangenisstraf; — *G. B.*, weduwe *A. A.*, zonder beroep te Assen, wegens het laten losloopen van haar hond zonder slependen kruisbengel, tot eene boete van *f* 10 en bij niet voldoening tot 7 dagen gevangenisstraf.

* **Coevorden, 5 Sept.** Een geacht ingezeten dezer stad houdt zich thans onledig met het bekomen der gronden door vrijwillige afstand, het waterpassen, meten enz., voor een kanaal van deze stad door het zuider opgaande naar het Hoogeveen. Men verzekert ten stelligste, dat dit terrein zeer goed gekozen en de uitvoering zeer gemakkelijk is. Mogt dit plan tot stand komen, dan ware dit eene ruime vergoeding voor de geprojecteerde zijtak van Zwinderen herwaarts; immers schijnt het, dat dit vooreerst bij een project zal blijven.

* **Smilde 6 Sept.** De veenboekweit-oogst is hier reeds in volle werking; over 't geheel genomen valt de boekweit toe, de kwaliteit is uitmuntend, dezelve is niet als 't vorige jaar, maar toen was 't ook buitengewoon. De *allerlaatst* gezaaide staat in vollen bloei en kan, als 't weer gunstig blijft, nog redelijk worden.

Ingezondene stukken.

Aan de Israelitische gemeenten in Drenthe.

De geschiedenissen uit alle tijden en van alle volken leveren u talrijke en voldingende bewijzen, dat onschuld, Godsvrucht, kunde en regtschapenheid geenszins tot schild en behoedmiddel tegen het venijn van laster, zelfzucht en kwaadwilligheid verstrekken! maar diezelfde geschiedrollen laten u niet zelden de hartverheffende ondervinding opdoen, dat de deugd wel voor eenen korten tijd verguisd en miskend kan worden, doch dat zij eindelijk haar regtmatig standpunt herneemt, om alsdan met des te meer luister en glorie te schitteren, en hare belagers met hoon en schande te overladen.

Van deze waarheid diep doordrongen, kon ik mijne diepe verontwaardiging eenigzins matigen, bij het lezen van het artikel, voorkomende in de *Groninger Courant* van den 20sten en in de *Prov. Drentsche Courant* van den 21 Aug j.l., gerigt aan de Israel. gemeenten in Drenthe, betrekkelijk het opperrabbinaat in dit gewest. Het is waar, een belangrijk en gewigtig tijdstip breekt voor u aan, en de benoeming eens opperrabbijns, dit beamen wij volkomen met den schrijver, zal grooten invloed op de Godsd. beschaving en vooruitgang van deszelfs ressort uitoefenen, doch de schrijver schijnt met ons volstrekt niet in gevoelen te deelen, omtrent de beteekenis, die aan de woorden *Godsdienstige beschaving* moet worden gehecht. Bevindt zich die eigenschap in hem, die den mond vol van Godsdienst heeft, terwijl hij het verderfelijke atheismus in het hart omvoert? Mag het vooruitgang genoemd worden, wanneer de geestelijke zich zoodanig gedraagt, dat de leeken hem zijne ongodsdienstigheid onder het oog moeten brengen? Verdient de herder geloof en vertrouwen, wanneer hij het Godsdienstig onderwijs van de jeugd verwaarloost en dezelve zoodoende van het steun en brandpunt van hare zedelijke ontwikkeling berooft? Mogen capaciteiten gelden, wanneer hij met Jesuitische geslepenheid de zaad van wantrouwen en afkeer met milde hand strooit tegen jen[illegible] en eerbiedwaardige wetten, die hij ambtshalve met gloeiin, [illegible]ver moest verdedigen? In een woord bestaat beschaving dáárwerf het wezenlijke aan den schijn op te offeren? Neen! cikbied voor de Godsdienst der vaderen te verlevendigen, het onkruid van on- en bijgeloof met den wortel uit te roeijen, het Godsdienstig onderwijs weelderig te doen bloeijen, vrede en eendragt te bevorderen, met onwrikbare standvastigheid de in- en uitwendige vijanden van het geloof, *ten koste van gunsten en met voorbijziening van eigenbelang, te bestrijden*, zijn de eerste en noodzakelijkste vereischten van hem, die aan het hoofd der kerk is geplaatst. En wij zeggen niet te veel en vermeenen ons niet aan vleitaal schuldig te maken, wanneer wij deze eigenschappen ruimschoots toekennen aan den in genoemd artikel zoo diep vernederden, zoo zeer verachten, zoo onregtvaardig veroordeelden geestelijke.

Schrijver schijnt niet te willen weten, dat de door hem voor onbevoegd en onbekwaam uitgekretene leeraar reeds op zijn 23ste jaar gegradueerd was in denzelfden rang, met welken de opperrabbijnen van s' Hage, Gelderland, Friesland en Utrecht geauthoriseerd zijn, hunne hooge waardigheid te bekleeden. Dat gemelde geleerde niet aan zijne gemeente is opgedrongen, maar niet dan na veelvuldige en langdurige deliberatien en rijpe overwegingen wettig is gekozen, welke keuze door het Gouvernement werd goedgekeurd, hetwelk blijkt uit de aanzienlijke subsidie van *f* 500, die hetzelve daartoe verleende, en dat die keuze gelukkig was, blijkt uit de loffelijke antecedenten, uit de studiejaren des gekozenen, dat blijkt uit de herhaalde verzoeken van nagenoeg alle kerkbesturen in Drenthe aan Z. M. den Koning en aan Z. Exc. den Minister van eeredienst, om Z.W.Eerw. tot opperrabbijn benoemd te zien; dat blijkt uit de verslagen van den Heer Inspecteur der Israel. Godsdienstige scholen, dat nl. bij die gemeenten, welke zich onder de tijdelijke leiding van ZWE. hebben gesteld, het onderwijs met snelle schreden voorwaarts gaat; dat blijkt uit de hoogst gunstige berigten, die omtrent Z.W.E. redenaarstalent van vele zijden inkomen.

„Drenthe zij een ressort met eere" zegt de schrijver van het berucht artikel, en wij voegen er bij een zelfstandig, onafhankelijk en onbevoordeeld ressort. Het late zich niet aan het wankelen brengen door den boventoon van eene gemeente, die er steeds op uit was, om de plannen van al hare medezusters te dwarsboomen; van eene gemeente, die wijlen den nimmervolprezenen onvergetelijken opperrabbijn *Hertzveld* door het slijk sleepte, eene gemeente, die eenen toon voert, alsof zij de Godsd. vooruitgang in pacht heeft, alwaar echter de wezenlijk belangstellende in het goede zich genoodzaakt ziet, zijne kinderen elders ter school te zenden. Dit zijn geene uit de lucht gegrepene valsche aantijgingen, maar daadzaken, die door ontegenzeggelijke bewijzen kunnen gestaafd worden. Drenthenaren! Reeds hebt gij, die zelve nog onder het ijzeren juk des vooroordeels gebukt gaat, het vooroordeel tegen inlandsche Godgeleerden beschaamd, en hebt u eenen herder gekozen, die uwe Godsd. belangen én overeenkomstig uwe zuivere geloofsbegrippen, én in overeenstemming met den tijdgeest, met hart en ziel zal voorstaan en bevorderen. Confronteert vrij met uwe naburen en wij houden ons ten stelligste overtuigd, dat gij onder de leiding van uwen gehuldigden rabbijn, op het gebied van ware Godsvrucht en edelmoedigheid, met glans en roem de zegepalm zult wegdragen. GEEN DRENTHENAAR.

(*Dit stuk, reeds voor eenige dagen ontvangen, is niet eerder geplaatst kunnen worden.*)

Het Zondbl. bevat het volgende ingezonden artikel: De berigten door den onderwijzer Kleinenberg (niet Klijenberg) van de Kaapstad overgezonden, zijn ongetwijfeld met belangstelling gelezen. Ze vorderen echter eenige toelichting, en van wege eenige zinsneden, daarin voorkomende, en van wege eene aanmerking door den inzender daarbij gevoegd.

In de eerste plaats moet ik opkomen tegen de uitdrukking, dat de onderwijzers naar de kaap de Goede Hoop gaan, om fortuin te maken. De onderwijzers Kleinenberg en Zoer, beide uit de omstreken van Dwingelo, zijn daarheen gegaan om hunnen *toestand te verbeteren.* Was hun doel geweest er fortuin te maken, dan zoude ik hun mijne medewerking geweigerd hebben. Dit was ook bekend aan mijnen vriend Ds. van Schaick, door wien beiden mij op het dringendst waren aanbevolen. Voor hen was verbetering van hunnen toestand ZEER mogelijk. Immers, vergis ik mij niet, dan had ieder hunner, ofschoon aan het hoofd eener bijschool staande, een inkomen van p. m. een honderd gulden 's jaars, en ontvangende den middagkost van de boeren, wier kinderen bij hen ter school gingen. Zeker de geringste school in de Kaapkolonie was niet enkel eene verbetering van toestand, het uitzigt daartoe was reeds eene fortuin voor Kleinenberg en Zoer. Wat nu schrijft daaromtrent Kleinenberg? Drie plaatsen zijn ons reeds aangeboden, waaruit wij kunnen kiezen. Eene is door ons aangenomen met *f* 1200. De andere twee (de een van 80 p. st. of *f* 960 — de andere van 60 p. st. of *f* 720.) zijn nog niet aangenomen, omdat wij nog wachten op betere. — Moet men er zich niet over verwonderen, dat zoo ruim betaalde plaatsen (waar nog vrije woning, en *f* 300 of *f* 400 voor schoolgeld, kerkedienst enz. bijkomt) door mannen als Kleinenberg en Zoer, niet gretig en met dankbaarheid zijn aangenomen? Neen, zij wachten nog op betere plaatsen. En ofschoon de hun aangebodene plaatsen de grootste wenschen, door hen vroeger gevormd, verre overtreffen, zijn ze ontevreden en nemen zij het Strobos, Pierik en andere kwalijk, gunstige berigten naar Nederland te hebben gezonden.

Dit leidt mij als van zelven tot de uitdrukking van Kleinenberg: „Ik kan, zoo als de omstandigheden thans zijn, niemand aanraden om zijn Vaderland te verlaten en zich naar hier te begeven" en een weinig verder: „wij raden niemand aan om ons te volgen." — Moet men zich niet ten uiterste verwonderen, dat Kleinenberg het waagt, die uitdrukkingen ter neder te schrijven, terwijl hij erkent dat men hem eene onderwijzersplaats, met eene bezoldiging van minstens *f* 720 's jaars heeft aangeboden, aan hem, die in Drenthe maar *f* 100 jaarlijksche bezoldiging trok. Ik weet aan een zoodanige handelwijze geen naam te geven.

Wat K. zegt van Strobos en Peirik, dat zij onvergeefelijk gehandeld hebben, hunnen toestand in de Kaapkolonie in een gunstig daglicht te hebben geplaatst, heeft veel van onzin. Immers wat is meer natuurlijk dan dat onderwijzers, die het in Overijssel weinig beter hadden, dan Kleinenberg en Zoer in **Drenthe**, buitengewoon tevreden zijn, nu zij in Zuid-Afrika *f* 1600 à *f* 1800 's jaars als Onderwijzers verdienen.

Andere uitdrukkingen van K.: op het schip was weinig amusement; het beviel ons volstrekt niet enz. zullen mij geen oogenblik

bezig houden. Het is der moeite niet waardig het kinderachtige daarvan te doen uitkomen.

D. 31 Augustus 1852 LAUTS.

ADVERTENTIEN.

Driemaandelijksche Collecte voor de Israëlitische Armen op Woensdag den 8 dezer.

ASSEN, den 6 Sept. 1852. *De Penningmeester*, S. S. COHEN.

De ondergeteekende verlangt eenen **Ondermeester.**

R. SWARTWOLT.

De ondergeteekende, van zijnen behuwd Oom den Heer S. WIJNBERG alhier overgenomen hebbende deszelfs Woonhuis en **MANUFACTUREN,** en door de vele relatien zoo wel Binnen- als Buitenslands, voornemens zijnde deze affaire in het **Groot** te willen uitbreiden, recommandeert zich ten dien einde aan zijne geëerde begunstigers, belovende eene prompte en civiele bediening.

B. SPANJAARD.

HOOGEVEEN, 2 September 1852.

De ingezetenen van Grollo, gemeente Rolde, geven den belanghebbenden kennis, dat zij hun **Jagtveld,** groot om de **4000 bunders,** gedurende dit Saisoen voor iederen jager openstellen tegen betaling van 30 cent voor 't permissiebillet van iederen dag.

Deze billetten zijn dagelijks te bekomen bij H. ENTING te Grollo.

VERPACHTING VAN JAGT- EN VISCH-REGT.

Op DONDERDAG den 9 September 1852, des namiddags te 4 uren, in het Logement **de Bontekoe** te Meppel, zal, onder nadere goedkeuring van Zijne Excellentie den Heer Minister van Financien te 's Hage, ingevolge magtiging van den Heer Directeur der Registratie en Domeinen voor de Provincien Groningen en Drenthe, te Groningen, in tegenwoordigheid van den Ontvanger der Registratie en Domeinen te Meppel, ten overstaan van den Notaris Mr. W. L. TONCKENS te Meppel, publiek aan de meestbiedenden of eerstmijnenden, bij opbod en afslag, worden **Verpacht** en zulks voor den tijd van een JAAR, ingegaan den eersten Julij 1852:

Het regt der **JAGT** en **VISSCHERIJ,** behoorende tot het grondgebied der voormalige Heerlijkheid RUINEN en RUINERWOLD, eene oppervlakte uitmakende, groot 7295 Bunders, 42 Roeden, 51 Ellen, in perceelen en op algemeene en bijzondere voorwaarden, zoo als die ten Kantore van den Ontvanger der Registratie en Domeinen te Meppel, ter inzage van een ieder zullen voorliggen, op de gewone Kantooruren, uitgezonderd des ZONDAGS.

De Ontvanger der Registratie en Domeinen SEMLER.

TENTOONSTELLING,

KEURING VAN VEE EN HARDDRAVERIJ

TE EMMEN,

Op Vrijdag den 10 September 1852.

De Secretaris Thesaurier bij de Afdeeling *Emmen* van het Genootschap ter bevordering van den **Landbouw** in de Provincie *Drenthe*, brengt ter kennis van de Leden:

Dat er eene Vergadering dezer Afdeeling zal worden gehouden te *Emmen* ten Gemeente-huize op VRIJDAG den 10 September e.k. des voordemiddags ten elf uur; en van de belanghebbenden, dat op dien dag tevens eene KEURING en TENTOONSTELLING van *VEE* zal plaats hebben.

Dat voor de best gekeurde **koe** eene premie van **f 10,**

voor de best gekeurde dragtige vaars, niet ouder dan drie jaren, eene premie van **f 10,**

voor den best gekeurden jongen beer 1e premie **f 7**

2e premie **f 3**

wordt uitgeloofd.

Dat de aangifte van het Vee hiertoe zal moeten geschieden ten Gemeente-huize des morgens ten tien uur, en hetzelve gedurende de drie laatste maanden den eigendom van den in deze Afdeeling wonenden aanbieder zal moeten geweest zijn, om ter mededinging te kunnen worden toegelaten.

Dat in de Vergadering dezer Afdeeling, te houden in Maart 1853, voor den best gekeurden **Stier** eene 1e premie van **f 15** en eene 2e van **f 5** zal worden toegekend.

Dat na den afloop der Tentoonstelling en Keuring op den 10 September a.s. des namiddags ten drie uur zal worden gehouden eene HARDDRAVERIJ, om nader te bepalen **prijs** en **premie,** naar welke zullen kunnen dingen Paarden van ingezetenen dezer Afdeeling, welke buiten de Afdeeling geene prijs of premie hebben gewonnen en ten genoegen der keurmeesters zijn; zullende de aangiften hiertoe moeten geschieden des namiddags te half een uur ten Gemeente-huize vermeld.

De Secretaris Thesaurier voorn.

J. P. WILLINGE.

OOSTERHESSELEN 28 Augustus 1852.

Correspondentie.

Een paar ingezondene stukken in een volgend no.

Burgerlijke Stand.

SMILDE, 29 Aug.—5 Sept. G. Kuiper, geb. Blomsma, van z. M. van der Velde, geb. van Dijken, van z.; F. W. Lok, geb. Feijen, van d.; - *Geh.*: R. J. Claus met M. van den Berg; - *Overl.*: Gerritdina Olijve, 2 j.

COEVORDEN, 29 Aug.—5 Sept. *Ondert.*: J. Bakker en J. Wessel; - *Bev.*: E. Brunink, geb. Gijlers, van z.; - *Overl.*: Jantien Prinsen, vrouw van H. W. Kleefman, 46 j.

MEPPEL, 20 Aug.—3 Sept. *Ondert.*: H. Rotman met W. Geskus; H. Vos met A. Hagedoorn; - *Bev.*: J. Visscher, geb. Plaisant, van z.; - *Overl.*: J. Hagedoorn, 3 j. vrg.; H. Meinen, 10 m. mg.; A. Pelleboer, 1 j. vrg.; S. E. Konstapel, 3 j. en 11 m. vrg.; A. Kremer, echtgenoote van B. Snoeijenbosch, 46 j.; J. Hartkerker, 3 j. en 11 m. mg.; K. Eleveld, 8 m. vrg.; J. Zwanepol, weduwnaar, 72 j.; F. M. Koldenhof, 24 j. mg.

HOOGEVEEN, 30 Aug.—5 Sept. *Geh.*: A. Koster en B. Gruppen; - *Bev.*: A. H. Hartman, geb. Stoter, van z.; K. Ymker, geb. Winkel, van d.; A. Koster, geb. Smand, van z.; C. Hartman, geb. Seinen, van z.; H. Bauen, geb. Koster, van d.; L. Seinen, geb. Kat, van z.; M. Doldersum, geb. Kreeft, van z.; W. Admiraal, geb. Krans, van z.; - *Overl.*: Jurjen Boer, 4½ j.; Geesje Fieten, 2½ j.; Zwaantje Dekker, 3½ j.; Albert van der Weide, 1 j.; Geertje Benjamins, 10 j.

Veeprijzen.

AMSTERDAM, 1 Sept. Voor *f* 60, 50 en 40 werden vlug verhandeld 105 vette Kalveren; 95 Varkens 32 en 30 cents Ned. pd.; 156 Schapen golden *f* 20, 18 en 16.

LEEUWARDEN, 3 Sept. De handel in vette Runderen, waarvan 225 ter markt waren, was williger tegen prijs iets hooger; kalf- en melkkoeijen ook williger, per koe *f* 5.

MARKTBERIGTEN.

AMSTERDAM, 3 Sept. Tarwe aan cons.: in entr.: 130 pd. Saale *f* 255 bij partij; 130 pd. b. Pools. *f* 325; 128 pd. o. Rijn *f* 270; 125 pd. Fries. *f* 250; 134 pd. Kubanka *f* 255. Rogge ruim prijshoudend, in entr. 122 pd. Odessa *f* 177 bij partij. In cons. 121 pd. Pruis. *f* 195; 124 pd. dito *f* 201 bij partij; 115, 117 pd. o. Gedr. *f* 171, 175, 177.

ZWOLLE, 3 Sept. Tarwe *f* 9.25 à 8.75. Rogge *f* 6.50 à 6.20 Gerst *f* 0.00. Boekweit *f* 6.20 à 5.25. Boter per ⅛ ton *f* 13.75 à 13.00; per pd. 80 à 65 cts.

Staats-Loterij.

Eerste kl. 4de lijst. Nos. 3922, 15776, 9560, 1967, 10234, 5778, 2693, 11385, 15833 en 5548 ieder *f* 400; nos. 19627, 1140, 8976, 12069, 8762, 9618, 16861, 7962, 11889 en 18655 ieder *f* 200.

AMSTERDAM, 4 Sept. Werk. Sch. 2½ pct. 64$^{1}/_{16}$ à 64½; dito 3 pct. 77$^{1}/_{16}$ à 77½; dito 4 pct. 96$^{15}/_{16}$ à 97⅛. —

Ter Boek- en Courant drukkerij van J. A. WILLINGE GRATAMA A...